

INSECTARIUM-VARIA

DOOR

R. A. POLAK

Aan het vererend verzoek hier iets van mij te laten horen geef ik met schroom en aarzeling gehoor. Door de oorlog zijn mijn entomologische verzamelingen, mijn boeken en aantekeningen verloren gegaan. Op mijn tachtigjarige leeftijd ben ik hierdoor niet in staat iets passends in dit kader te leveren. Daarom veroorloof ik mij uit mijn herinnering uit de reeks van jaren, waarin ik voor het Insectarium in „Artis” ben werkzaam geweest, enkele opmerkingen van bezoekers als hors d'oeuvre aan te bieden.

Het Insectarium is in het voorjaar 1898 begonnen in een der kleine vertrekjes van het Fauna-museum. Op een warme zomermiddag pufte een welgedaan en welaangedaan heertje binnen. Het keurige matelootje zwaaide in zijn hand en zijn gouden horloge-ketting bungelde op het witte vest voor het uitpuilende buikje. Hij liet zijn trage blik moeizaam rondwalen en bij 't verlaten van het zaaltje richtte hij zich tot de oppasser met de vraag: „Al die wurmen hier heb je zeker als voer voor de vogels?”

Het volgend jaar werd het Insectarium overgeplaatst naar het oude, nu verdwenen Reptielen-huis. In een lange reeks stonden daar de insectaria. Toen kwamen als bijna dagelijkse bezoeksters een paar vrij bejaarde dames beladen met wortelen, stukken brood voor haar favorietes, de papegaaien, die ze op een walgelijke manier liefkoosden. Ze klampten mij aan en ik moest ze begeleiden langs de insectaria en overal mijn explicaties geven. Toen ik eindelijk verlost werd kreeg ik als afscheid te horen: „Die lui van dierentuinen zijn slechte mensen, ze sluiten de arme beesten maar op”. Op mijn beleefde uitnodiging mee te gaan naar de grote roofdieren om bij de leeuwen en tijgers te beginnen, werd een afwerend grommend bescheid gegeven.

Een gezelschapje begeleidde ik eens in het weer vernieuwde huidige insectarium en toonde verschillende taknabootsende rupsen, de mosrupsen (*Boarmia lichenaria* Leech), verschillende tegen schors rustende nachtvlinders, de „wandelande takken” en de „wandelande bladen”. We kwamen bij een insectarium, waarin een brok steen als decoratie lag. „Zou je niet zweren, dat dit een steen is?” — „Ja, ja, precies een steen”. — „'t Is ook een steen”, was het onnuchterend bescheid.

Als mijn oud-collega's de onderwijzers met hun leerlingen kwamen, beïjverde ik mij steeds, voor zover mijn tijd het toeliet, mijn hulp aan te bieden. Zo stond ik eens voor ongeveer twaalfjarigen bij de „wandelende bladen”. „Nu zal ik jelui een geheim vertellen, dat je alleen thuis, maar niet verder moogt verklappen. Die „wandelende bladeren” zijn natuurlijk geen echte dieren. We hebben ze hier in Artis gemaakt. Voor het lijf en de vleugels hebben we een paar boombladeren gebruikt, de pootjes, dit zie je duidelijk, hebben we uit een stuk blad geknipt. Alles zit met dunne ijzerdraadjes vast. En hieronder is een magneet, die door een uurwerk wordt bewogen. Je kunt het klokje duidelijk horen tikken. Luister maar (naar de vallende waterdruppels, die dienen om de omgeving vochtig te houden). En zo komt het dat onze kunstdieren zich ook bewegen.” Aan de snuitjes van mijn gehoor was overduidelijk te zien, dat mijn scherts als zodanig werd genomen. Maar de begeleidende Stoffel reageerde met open mond: „Gut meneer, ik heb altijd gedacht, dat ze echt waren.”